

Vállalkozási mérlegképes könyvelő

ELLENŐRZÉS

tantárgy

7. téma

(Tulajdonosi ellenőrzés)

A felelős társaságirányítás szerepe a tulajdonosi ellenőrzésben

Tulajdonosi ellenőrzés: a vállalkozói szférában a társaság tulajdonosai, tagjai, a részvényesek érdekeinek képviselőjében végzett ellenőrzés.

Célja: annak megállapítása, hogy a tulajdonos(ok) általa kinevezett vagy választott vezető milyen hatékonyan, eredményesen gazdálkodik a rábízott eszközökkel, alkalmas-e a megfelelő tartós jövedelmezőség elérésére (összefoglalva: Védi-e a tulajdonosi érdekeket?)

2

Tartalmuk alapján lehet:

- az alapszabályon / alapító okiraton alapuló ellenőrzés (ezek inkább átfogó jellegű vizsgálatok),
- a szerződéseken alapuló, a tulajdonhoz kapcsolódó eseti érdekeket védő ellenőrzés, a kellő szakmai gondosság ellenőrzése.

3

A tulajdonosok, az igazgatóság, a felügyelő bizottság és az auditbizottság szerepe a tulajdonosi ellenőrzésben

A tulajdonosok ellenőrzési feladataikat az alábbi kizárólagos döntési jogkörükön keresztül gyakorolják:

- a gt. társasági szerződésének / alapszabályának megállapítása, módosítása;
- a társasági szerződés, alapszabály szerinti előírások betartása és betartatása;
- az igazgatóság, vezetőség, felügyelőbizottság, könyvvizsgáló megválasztása, visszahívása, díjazásuk megállapítása;

4

- a számviteli törvény szerinti beszámoló, valamint a felelős társaságirányítási (üzleti) jelentés jóváhagyása (kivéve a munkavállalói képviselők tagjai)
- javadalmazási döntések meghozatala stb.



számos jogkört delegálnak az ügyvezetésre
(igazgatóságra)

5

Az igazgatóság ellenőrzéssel összefüggő feladatai:

- a stratégiai irányelvek, a stratégia, a társasági célkitűzések meghatározása és a végrehajtás felügyelete,
- a társaságirányítási gyakorlat eredményességének és hatékonyságának felülvizsgálata,
- az összeférhetetlenség eseteinek kezelése, az etikai kódex elfogadása,
- a kockázatkezelési irányelvek meghatározása,
- a belső kontrollrendszerrel kapcsolatos irányelvek megfogalmazása,

6

- a pénzügyi (és számviteli) jelentések tisztaságának biztosítása,
- teljesítményértékelési rendszer működtetése,
- a társasági működés átláthatósága és az információk nyilvánosságra hozatala.



Kontrollkörnyezet kialakítása
Külső szakértők bevonása, illetve bizottságok létrehozása

7

A **felügyelőbizottság** a társaság legfőbb szervének (pl. közgyűlés) ellenőrző szerve, tagjait általában a társaság legfőbb szerve választja. Létrehozásáról a társaság tulajdonosai döntenek, azonban bizonyos esetekben kötelező a létrehozása, úgymint:

- ✓ a nyilvánosan működő részvénytársaság (nyrt) esetén;
- ✓ zártkörűen működő részvénytársaság (zrt) esetén, amennyiben azt a szavazati jogok legalább 5%-ával rendelkező tulajdonosok kéri;
- ✓ azon vállalkozások esetében, amelyek éves átlagos munkavállalói létszáma meghaladja a 200 főt;
- ✓ ha azt jogszabály kifejezetten előírja.

8

A felügyelőbizottság ellenőrzési feladatai:

- a számviteli beszámolót írásban köteles véleményezni (e nélkül a legfőbb szerv nem dönthet a számviteli beszámoló elfogadásáról),
- jóvá kell hagynia a felelős társaságirányítási (üzleti) jelentést (e nélkül az nem terjeszthető a legfőbb szerv elé),
- a bizottság a vállalkozások legfőbb szerve rendkívüli ülésének összehívását köteles kezdeményezni, ha úgy látja, hogy az igazgatóság tevékenysége jogszabályba, a társasági szerződésbe, a tulajdonosok határozataiba ütközik, vagy sérti a társaság, illetve tulajdonosok érdekeit,
- tanácskozási joggal részt vesz a legfőbb szerv ülésén.

9

Auditbizottság: az igazgatóság és a felügyelőbizottság számára felügyeli

- a vállalkozás kockázatkezelési rendszerének hatékonyságát,
- a belső kontrollrendszer működését és a belső ellenőrzés tevékenységét,

Szerepköre jellemzően az igazgatóság ellenőrzési feladatköréhez kapcsolódik.

Nyrt-k esetében kötelező az audit bizottság létrehozása az igazgatótanács vagy a felügyelőbizottság független tagjaiból (legalább 3 tag jelölésével) ← ahol nem hoznak létre külön audit bizottságot, ott a feladatok nagy részét a felügyelőbizottság látja el.

10

Az auditbizottság ellenőrzési feladatai:

- a szt. szerinti beszámoló véleményezése,
- javaslattevél a könyvvizsgáló személyére és díjazására,
- a könyvvizsgálóval megkötendő szerződés előkészítése, az alapszabály felhatalmazása alapján a társaság képviseletében a szerződés aláírása,
- a könyvvizsgálóval szembeni szakmai követelmények és összeférhetetlenségi előírások érvényre juttatásának figyelemmel kísérése, a vele való együttműködéssel kapcsolatos teendők ellátása, valamint – szükség esetén – az igazgatótanács vagy a felügyelő bizottság számára intézkedések megtételére való javaslattevél,

11

- a pénzügyi beszámolási rendszer működésének értékelése és javaslattevél a szükséges intézkedések megtételére,
- az igazgatótanács, illetve a felügyelő bizottság munkájának segítése a pénzügyi beszámolási rendszer megfelelő ellenőrzése érdekében és
- egyéb, az alapszabályban a bizottság hatáskörébe utalt feladatok ellátása,
- a jogi, etikai normáknak való megfelelés vizsgálata,
- a vállalati kockázatkezelés, valamint a belső kontrollrendszer értékelése (az eredményesség tekintetében), továbbá

12

- a függetlenített belső ellenőrzéssel való kapcsolattartás és felügyelet, illetve ennek az ellenőrzési funkciónak a könyvvizsgálattal való koordinálása → **kivéve**, ha ennek feladatát az igazgatóság egy kimondottan ennek a területnek a felügyeletére, fejlesztésére létrehozott bizottságára (például a kockázatkezelési bizottságra) ruházza.

13

Az auditbizottság jogosult:

- felhatalmazni a függetlenített belső ellenőrzést tevékenységének folytatására,
- megadni az ellenőröknek az eredményes munkához szükséges hozzáférést az iratokhoz, információkhoz, személyekhez,
- véleményezni a függetlenített belső ellenőrzés éves, vagy stratégiai tervét (a jóváhagyás az igazgatóság vagy a felügyelőbizottság feladata)

14